

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 11 września 2025 roku

Sprawa: Petycja w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy
pojazdów mechanicznych
Znak sprawy: FN6.056.2.2025
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Odpowiedź na petycję

Szanowny Panie,

odpowiadając na Pana petycję dotyczącą propozycji wprowadzenia odstępstwa ustawowego od obowiązku zawarcia przez posiadacza pojazdu umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych (OC ppm) najpóźniej w dniu rejestracji pojazdu mechanicznego, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących informacji.

I. Na wstępie należy wskazać na aktualnie obowiązujące regulacje systemowe dotyczące obowiązkowego ubezpieczenia OC ppm. Powszechny ustawowy obowiązek zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC ppm, uwarunkowany jest szczególną społeczną funkcją tego ubezpieczenia, jaką jest ochrona osób trzecich przed skutkami częstych, niekorzystnych zdarzeń powstałych wskutek ruchu pojazdów. Nieprzerwany charakter odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń i zarazem ochrony ubezpieczeniowej, daje poszkodowanym w wypadku gwarancję otrzymania należnego odszkodowania. Z drugiej strony, umowa tego ubezpieczenia chroni ewentualnego sprawcę wypadku komunikacyjnego przed nadmiernymi obciążeniami finansowymi z tytułu jego odpowiedzialności cywilnej oraz zabezpiecza jego majątek przed nadmiernym uszczupleniem z tytułu tej odpowiedzialności.

W związku z powyższym, jak również mając na uwadze cel jakiemu ma służyć to ubezpieczenie, na podstawie przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych¹, obowiązek ubezpieczenia OC ppm ciąży na wszystkich

posiadaczach zarejestrowanych pojazdów mechanicznych, z zastrzeżeniem, że w niektórych sytuacjach istnieje możliwość zawarcia umowy ubezpieczenia krótkoterminowego.

Zgodnie z ogólną zasadą posiadacz pojazdu jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia OC ppm najpóźniej w dniu rejestracji pojazdu mechanicznego. Natomiast w myśl art. 33 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych¹ umowa ubezpieczenia OC ppm ulega rozwiązaniu z chwilą wyrejestrowania pojazdu mechanicznego. Tym samym przez cały okres zarejestrowania pojazdu na jego posiadacza ciąży obowiązek posiadania ważnej umowy ubezpieczenia OC. Powiązanie ubezpieczenia OC ppm z rejestracją pojazdu zostało podyktowane zapewnieniem gwarancyjnego charakteru tego ubezpieczenia i koniecznością zapewnienia skuteczności ochrony osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych.

Odnosząc się do poruszonej w petycji kwestii, iż pojazdy zaparkowane i nieprzemieszczające się nie stanowią zagrożenia dla innych uczestników ruchu pragnę wskazać, że do wypadków dochodzi również na parkingach, w garażach czy podczas wykonywania zabiegów konserwacyjnych. Odpowiedzialność odszkodowawcza powstaje także w sytuacji, gdy do powstania szkody doszło w czasie wsiadania i wysiadania z samochodu, w trakcie otwierania drzwi, czy też gdy szkoda powstała na skutek wybuchu silnika w czasie, kiedy pojazd się nie poruszał. Wprowadzenie tej normy wynika m.in. z faktu, że przetrzymywanie pojazdu np. na parkingu strzeżonym, jedynie redukuje do pewnego stopnia ryzyko powstania szkody w związku z ruchem tego pojazdu, jednak nie niweluje takiego ryzyka w całości. W takich pojazdach może bowiem dojść do samozapłonu, eksplozji, czy też stoczenia się takich pojazdów, co skutkować może wyrządzeniem znacznych szkód w mieniu i na osobie, rodzących odpowiedzialność posiadacza pojazdu mechanicznego, czyli potencjalnie osoby, która nie posiadałaby w danym dniu ubezpieczenia OC ppm. Już sam fakt posiadania pojazdu mechanicznego stanowi bowiem o ryzyku ubezpieczeniowym, tj. o potencjalnej możliwości wyrządzenia szkody w związku z jego ruchem.

W tym miejscu pragnę odnieść się do definicji „ruchu pojazdu” wskazanej w art. 2 ust. 1 pkt 12b ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych¹. Zgodnie z tym przepisem, ruch pojazdu oznacza każde użycie pojazdu mechanicznego, które w czasie zdarzenia jest zgodne z funkcją tego pojazdu jako środka transportu, niezależnie od jego cech i terenu, na którym jest używany, oraz niezależnie od tego, czy jest on nieruchomy, czy też znajduje się w ruchu. W kontekście obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia OC ppm bez znaczenia jest zatem to, że pojazd mechaniczny nie jest faktycznie używany, albowiem ewentualna odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń zachodzi także wówczas gdy pojazd znajduje się na postoju, bez względu na czas jego trwania. Także na podstawie art. 34 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych¹, za szkodę wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu uważa się również szkodę powstałą przy wsiadaniu i wysiadaniu z pojazdu, bezpośrednio przy załadunku i rozładunku pojazdu oraz podczas zatrzymania, postoju lub garażowania.

Podkreślenia przy tym wymaga, że w przypadku zaistnienia sytuacji, w której do ruchu zostałby wprowadzony pojazd, którego posiadacz nie byłby ubezpieczony w

zakresie OC ppm, a jednocześnie zostałaby wyrządzona przez ruch takiego pojazdu szkoda, ewentualne roszczenia osób poszkodowanych z tytułu szkód na osobie, w tym np. zadośćuczynienia lub dożywotnich rent mogłyby sięgać nawet kwoty 29 876 400 PLN. Kwota ta wynika z ustawowego określenia wysokości minimalnej sumy gwarancyjnej w odniesieniu do szkód osobowych na takim właśnie poziomie. Analogiczna sytuacja mogłaby dotyczyć nieubezpieczonego posiadacza pojazdu i szkody powstałej podczas i w związku z postojem takiego pojazdu.

II. Niezależnie od powyższego pragnę wskazać, że kwestia poruszona w petycji została także skonsultowana z Ubezpieczeniowym Funduszem Gwarancyjnym (UFG / Fundusz).

UFG jest osobą prawną wykonującą zadania ściśle określone w granicach przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, w związku z czym, przede wszystkim zajmuje się on wypłatą odszkodowań i świadczeń poszkodowanym w wypadkach i kolizjach drogowych, spowodowanych przez nieubezpieczonych posiadaczy pojazdów oraz nieubezpieczonych rolników. Każda z tych grup ma obowiązek posiadać ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC). UFG wypłaca również odszkodowania osobom poszkodowanym w wypadkach drogowych, gdy sprawca szkody nie został ustalony, a także w przypadku upadłości ubezpieczyciela. UFG zajmuje się także kontrolą, czy właściciele pojazdów spełnili obowiązek ubezpieczenia OC. W przypadku, gdy obowiązek ten nie został spełniony, tj. właściciel pojazdu nie miał przez pewien czas ważnego ubezpieczenia OC, musi się on liczyć z opłatą za brak OC. Zadaniem UFG jest bowiem zapewnienie szczelności systemu obowiązkowego ubezpieczenia OC ppm oraz ograniczenie liczby nieubezpieczonych posiadaczy pojazdów, poruszających się po polskich drogach.

Fundusz działa zatem w granicach prawa, albowiem realizuje on swoje obowiązki, które explicite wynikają z ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

W swoim stanowisku Fundusz podkreślił, że szczelność systemu obowiązkowego ubezpieczenia OC ppm w Polsce opiera się w szczególności na zasadzie, że każdy posiadacz zarejestrowanego pojazdu mechanicznego obowiązany jest do posiadania ubezpieczenia OC ppm, a wyjątki stanowią bardzo ograniczone ustawowo i uzasadnione przypadki. W ocenie Funduszu ewentualne rozszerzenie kręgu pojazdów nieobjętych ubezpieczeniem obowiązkowym OC ppm zwiększyłoby ryzyko poniesienia znaczących strat finansowych po stronie ich użytkowników w przypadku spowodowania szkody komunikacyjnej. Wymóg posiadania ubezpieczenia OC ppm przez cały okres posiadania pojazdu zapewnia większe bezpieczeństwo finansowe szeroko rozumianym uczestnikom ruchu drogowego co niewątpliwie działa na korzyść obywatela.

Odnosząc się do podniesionej przez Pana w petycji kwestii jakoby przepisy dotyczące ruchu pojazdu były wewnętrznie niespójne i sprzeczne z Konstytucją Fundusz zwrócił uwagę, że wykładni przepisów prawnych należy dokonywać nie tylko na poziomie językowym, ale także poprzez poddanie ich ocenie w strukturze systemowej i uwzględnienie ich funkcjonalności. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w ugruntowanej linii orzeczniczej sądów powszechnych, które nie mają problemu ze stosowaniem tychże przepisów. Przykładowo, Fundusz wskazał na wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 28 października 2009 r. w

sprawie o sygn. akt. II Ca 722/09, w którym stwierdzone zostało, iż „każdy postój pojazdu bez względu na czas jego trwania jak i to czy miał miejsce na trasie jazdy czy też po osiągnięciu przez pojazd miejsca przeznaczenia, jest przez ustawodawcę traktowany, na potrzeby odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów, jako ruch pojazdu”. Zatem nie sposób zgodzić się z twierdzeniem, że przepisy dotyczące ruchu pojazdu pozostają w sprzeczności z innymi przepisami ustawy oraz z Konstytucją.

UFG podkreślił ponadto, że rolą ubezpieczenia OC ppm jest ułatwienie dochodzenia odszkodowania przez poszkodowanych. W sytuacji, w której odszkodowanie dochodzone byłoby bezpośrednio od sprawcy, sytuacja poszkodowanego byłaby znacznie osłabiona. Z drugiej strony ubezpieczenie OC ppm nie stanowi wyłącznie ochrony poszkodowanych, ale jest również istotnym zabezpieczeniem interesów ekonomicznych sprawców zdarzeń drogowych. Konieczność wypłaty ewentualnego odszkodowania z własnych środków może się okazać niewspółmiernie dotkliwa w stosunku do wysokości średniej składki za ubezpieczenie OC ppm. Obecnie suma gwarancyjna w przypadku ubezpieczenia OC ppm wynosi niemalże 30 mln złotych, podczas gdy średnia roczna składka za OC ppm wynosi ok. 700 zł.

Podsumowując, w ocenie UFG przyjęcie propozycji zmiany przepisów ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, poprzez wprowadzenie możliwości złożenia przez ubezpieczającego w dniu rejestracji pojazdu oświadczenia, że „nowo zarejestrowany pojazd będzie użytkowany w ruchu drogowym od określonego dnia”, jest nieuzasadnione i narusza istotę polskiego systemu ubezpieczeń obowiązkowych.

III. W związku z powyższym, z uwagi na cel obowiązkowego ubezpieczenia OC ppm, jak również obecnie obowiązujące normy prawne oraz mając na uwadze fakt, że ryzyka związane z postulatami przedstawionymi w nadesłanej petycji mogą przewyższyć potencjalne korzyści jakie miałyby płynąć w wyniku ich wprowadzenia, brak jest podstaw do poparcia propozycji zawartej w petycji. Dziękuję jednocześnie za zainteresowanie sprawami publicznymi i zaangażowanie.

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2025 r. poz. 367 z późn. zm.).

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Katarzyna Przewalska

Dyrektor

Departamentu Rozwoju Rynku Finansowego
w Ministerstwie Finansów